

CAMPANIA DE COMUNICARE A ȘTIINȚEI 2018. HORA ȘTIINȚEI HASDEU

Conf. univ. dr. Lidia KULIKOVSKI

Preludiu

Un lucru interesant s-a întâmplat pe 10 noiembrie, de Ziua internațională a științei, prima zi de Hora Științei Hasdeu. Google a omagiat-o azi, de Ziua Științei, printr-un Doodler, pe româncă Elisa Leonida Zamfirescu, prima femeie inginer din lume, de la a cărei naștere se împlinesc 131 de ani. Acest fapt, că Google, în anul Centenarului Unirii, din sutele de mii de savanți notorii a ales-o pe Elisa Leonida Zamfirescu a fost un semn bun, ne-a înăpat...

Elisa Leonida s-a născut la Galați, pe 10 noiembrie 1887, într-o familie de intelectuali cu 11 copii. Începuturile carierei sale nu au fost ușoare. Deoarece, în vremea în care tânăra a decis să urmeze o facultate tehnică (1908), nicio instituție din România nu a vrut să o accepte, pe motiv că femeile nu au ce căuta în inginerie, ea a plecat la studii în Germania, la Academia Regală Tehnică din Berlin. De fapt, este prima femeie student al acestei universități, căci și în Germania existau prejudecăți bine înrădăcinate cu privire la rolul femeilor în societate. În 1912 a absolvit cu calificativul „bine”, spre admirația decanului, și a devenit oficial prima femeie inginer din lume, cu specializarea chimie. Deși i s-a oferit un post de inginer la firma BASF din Germania, Elisa s-a întors în țară, așa cum făceau cei mai mulți dintre tinerii români care studiau în străinătate. A reușit, cu greu, să obțină un post de inginer la laboratorul Institutului Geologic din București. În Primul Război Mondial, cu riscul vieții, merge pe front, unde desfășoară o inten-

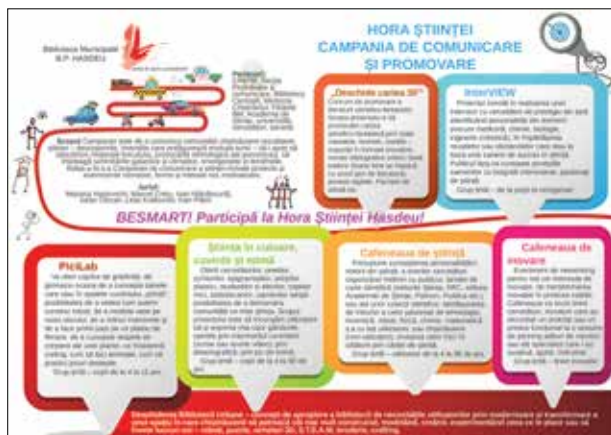
să activitate în cadrul organizației „Crucea Roșie”. Pentru activitatea sanitară, a fost decorată cu ordine și medalii românești și străine. Tot pe front l-a întâlnit pe viitorul său soț, fratele scriitorului Duiliu Zamfirescu, inginerul Constantin Zamfirescu, cu care s-a căsătorit, pe front, în 1918. La nuntă a participat și Regina Maria, momentul consfințind faptul că între familia Regală și familia Leonida existau deja legături strânse. După război, și-a reluat activitatea la Institutul Geologic, unde a condus un laborator de analize, în care a elaborat metode originale, raționalizări, a introdus tehnici noi și a efectuat studii importante, toate având ca scop cunoașterea bogățiilor sub-solului țării noastre. A încetat din viață la 25 noiembrie 1973, la vârsta de 86 de ani.

Eroina noastră a fost rudă cu Duiliu Zamfirescu, numele căruia îl poartă Biblioteca Județeană Vrancea, în colaborare cu care am realizat o valoroasă lucrare științifică – monografia bibliografică *Duiliu Zamfirescu – Diptic*.

Așadar, Campania de comunicare a științei numită generic Hora Științei s-a lansat sub semn bun.

Comunicarea și promovarea științei s-a încetățenit la BM „B.P. Hasdeu” de câțiva ani, fiind astăzi parte a activității de bază. S-a statornicit și datorită insistenței BM de a organiza, al treilea an consecutiv, în perioada 10-14 noiembrie 2018, Campania de comunicare a științei, care are drept scop nedeclarat educarea pentru știință a utilizatorilor și a bibliotecarilor.

Scopul declarat al Campaniei de comunicare a științei este de a comunica

comunității chișinăuiene rezultatele științei – descoperirile, invențiile care asigură dezvoltarea umană și evoluția lumii, precum și rezultatele studiilor și cercetărilor întreprinse în cadrul Bibliotecii Municipale. Știința descifrează misterele trecutului, provocările tehnologice ale prezentului, înțelege și demonstrează schimbările galactice și climatice pregătindu-ne de viitor.

Ediția a III-a a Campaniei de comunicare a științei a propus câteva proiecte și evenimente noi pentru a ne concentra împreună asupra unor metode / forme și a lucra la unison.

Partenerii Campaniei au fost: CNEPB, Secțiile Promovare și comunicare și „Memoria Chișinăului”, Biblioteca Centrală, Filialele BM, Academia de Științe a Moldovei, universități, cercetători, savanți.

Proiecte lansate: *PiciLab*; *Știința în culoare, cuvinte și mimă*; *Cafeneaua de știință*; *Cafeneaua de inovare*; *InterVIEW*.

Concurs: *Deschide cartea SF - Cea mai originală expoziție de carte științifică*.

Evenimente: *Lansarea Campaniei Hora Științei*, *Brown bag Hora Științei Hasdeu* (eveniment de închidere, totaluri, concluzii, gratificări etc.).

Excursie: *Cunoaștem Tekwill-ul*.

Campania de comunicare a științei la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” s-a lansat la 10 noiembrie, ora 10. Întreaga rețea

a făcut corp comun pentru a distribui, prin diverse forme, metode, abordări, rezultatele științei, pentru a promova cartea științifică, personalitățile științei: lecții publice, coding, robotică, interviuri, mese rotunde, întâlniri cu oameni de știință, jocuri, expoziții, concursuri, STEM, experimente...

Evenimentul s-a încheiat printr-o metodă inovativă – *Brown bag* – metodă economică, desfășurată în timpul prânzului (de aici vine și titlul). Cei mai activi bibliotecarii au participat la *Brown bag* să afle rezultatele înregistrate de efortul comun al echipei Hasdeu de comunicare a științei pentru care au fost gratificați cu certificate de 40 de ore de creativitate și inovație. O oră a durat prezentarea reușitelor și n-a cuprins tot ce s-a întâmplat de fapt la Hora Științei Hasdeu, 2018. Bibliotecarii, participanți la Campanie, au fost deosebiți, au abordat responsabil provocarea, conștientizând că pot oferi o piesă măreață în puzzle-ul Hora Științei Hasdeu. S-au manifestat foarte creativ și inventiv, competitiv (deși, nu era o competiție, se simțea așa ca o rumoare..., doar mobilizatoare).

Ca să ții un discurs Ignite (cei care au trecut prin cursul „Vorbitorium” – știu) înveți scriind... mai întâi o poveste despre brânză, apoi povestea despre tine, cine ești, de unde vii și încotro te îndrepti... și în cele din urmă povestea pe care vrei

s-o comunica publicului. Liliana Juc scria (nu mai știu la care sau la al câtelea Ignite) în povestea despre sine următoarele: „Mă aflu acum în locul unde am multă libertate în ceea ce privește explorarea, creativitatea, reinventarea și buna intenție. Anume aici, dețin platforma de a-mi demonstra capacitățile regizorale (după catalogarea cuiva), artistice, (lingvistice adaug, L.K.) și organizatorice. Îmi place să transform simple activități în evenimente. Mă pregătesc cu mult frează de orice mi se încredințează, ... muncesc cu dedicație în domeniul biblioteconomic. Îmbogățindu-mi propria lume interioară, reușesc să colorez și lumea celor cu care interacționez”.

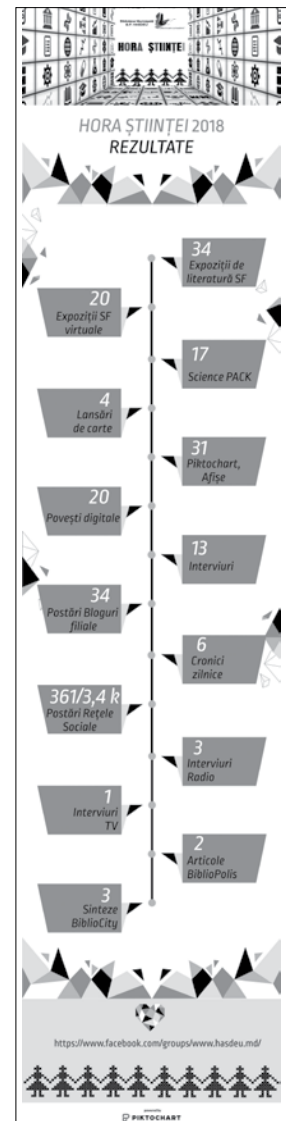
De ce mi-am amintit acest segment de poveste? Pentru că analizând activismul și rezultatele de la Hora Științei, atribui aceste calități (fără cele regizorale și lingvistice, care reprezintă brandul Liliana Juc!) și celorlalți bibliotecari temerari care s-au manifestat activ, creativ, interesant în aceste zile de știință.

Hora Științei s-a vrut a fi cea platformă care conferă libertate, explorare, descoperire, creativitate și reinventare. Hora Științei s-a vrut a fi cea platformă care să stimuleze capacitățile și talentele latente ale bibliotecarilor noștri. A fost cea platformă în care participanții și-au testat, dezvoltat, trezit, demonstrat aceste capacități. Activismul participanților la Horă și diversitatea abordărilor au creat o atmosferă / stare care genera sinergie înșuflețitoare, de parcă era o entitate vie – provocatoare, mobilizatoare, încurajatoare, educațională, recunoscătoare.

Participanții au susținut această stare pe platforma Hora Științei, i-au conferit suflet cu temperamentul lor: Angela Borș, Aliona Nosatii, Ana Ostașevschi, Anastasia Moldovanu, Ludmila Capița, Diana Ungureanu, Angela Zelinschi, Liliana Manoilova, Larisa Staver, Elena Cebo-

tari, Doina Vicol, Elena Mihailov, Oxana Andreev.

I-au conferit statornicie și verticalitate profesională prin tenacitatea lor: Liliana Juc, Margarita Scelcicova, Diana Ungureanu, Alexandru Valeriu Moraru, Angela Borș, Aliona Nosatii, Ana Ostașevschi, Lilia Don-Ciobanu, Anastasia Moldovanu, Parascovia Onciu, Stela Russu, Ludmila Barbă, Tatiana Ischimji, Lina Iftodi,

Ludmila Capița, Elena Sinița, Liuba Ciobanu, Stela Timofti, Maria Burcovschi, Vitalie Răileanu, Nadejda Mașcăuțanu-Modval, Claudia Tricolici, Taisia Foiu, Silvia Antufiev, Angela Olărescu, Lilia Gamarța.

Au colorat-o prin creativitatea lor: Oxana Andreev, Tatiana Borodatii, Liliana Juc, Margarita Scelcicova, Diana Ungureanu, Angela Borș, Aliona Nosatii, Ana Ostașevschi, Anastasia Moldovanu, Doina Vicol, Ludmila Capita, Mila Șeremet, Elena Mihailov, Tatiana Ischimji, Liliana Manoilova, Dina Sicorschi, Valentin Ceban, iar buna intenție a fost asigurată de atitudinea lor – atitudinea de echipă, atitudinea responsabilă pentru contribuții la un scop frumos, atitudinea de lideri inovatori – aceștia nu stau la margine, se avântă în vârtoare știind că vor urca pe val: Oxana Andreev, Liliana Juc, Margarita Șcelcicova, Diana Ungureanu, Aliona Nosatii, Ana Ostașevschi, Anastasia Moldovanu, Parascovia Onciu, Doina Vicol, Ludmila Capița, Tatiana Ischimji, Elena Mihailov, Angela Borș, Angela Olărescu, Vitalie Răileanu, Elena Șendrea, Natalia Țurcanu, Elena Cebotari, Taisia Foiu, Liuba Ciobanu.

S-ar putea să fi scăpat pe cineva, dar aceștia au fost cei care toate cinci zile s-au evidențiat la Hora Științei, făceau prezență seară de seară, dimineață de dimineață, zi, de zi!

Toată aprecierea, recunoașterea, respectul și admirația mea!

You are the champions!!!

FEEDBACK

„A fost o săptămână frumoasă în care am dănuțuit năprasnic ca într-o „Ciulean-dră”! Am pornit-o săltăreț, cu o excursie pietonală, apoi lucrurile s-au încins, când am tropăit cu știință în PiciLab, de ieșeau experimentele pline de magie și culoare, ne-am rotit cu expoziții neordinare și reviste bibliografice virtuale. Și dacă tot eram în dans, am prins-o în horă și pe autoarea cărții *Cenușă rece*, Mihaela Perciun. Am bătut călcăiele împreună cu cercetători și savanți în Cafeneaua de Știință. Și ne-am bucurat că am realizat o fantastică operă științifico-coregrafică”. (Liliana Juc)

„Hora Științei la Filiala „Târgu-Mureș”! Ei au horit cu pași din zonele de Nord, Sud și Centru. Bună Horă a ieșit! Bravo, „Târgu-Mureș”! Un program colorat, ingenios și totodată științific, inovațional... „Aducem mulțumiri și **Bibliotecii Municipale** pentru invitația la **HORA ȘTIINȚEI LA HAS-DEU!** Noi, colaboratorii bibliotecii, ne-am prins în horă și am ținut ritmul specific de dans al zonelor de unde am pornit cândva – Stela Timofti și Ludmila Stoianov – **Nord**; Lilia Gâțu și Ioana Țurcanu – **Centru**; Maria Burcovschi – **Sud**. Dacă ne-a reușit? Putem spune cu fermitate – da! Am citit-o chiar

în ochii utilizatorilor noștri". (Stela Timof-ti-Barbălat).

„Am dansat Hora bine, pentru că am avut cel mai bun coregraf, care a ținut cont de elementele, ritmul și mișcările dansului, de scenă și decor... Sincere mulțumiri! Felicitări tuturor participanților! S-a demonstrat încă o dată că Dansul unește Lumea! Dansul unește Bibliotecii! Dansul unește Știința!" (Aliona Nosatii)

„... cu toată sinceritatea vă spun, chiar am admirat colegii, care au reușit să realizeze atâtea activități, postere, expoziții și nu doar. De câte ori deschideam Facebo-

ok-ul, în notificări era doar Hora Științei. Pot să greșesc, dar am impresia că această Săptămână a fost cea mai productivă de mult timp încoace. A fost și calitate și cantitate. S-a muncit serios. Sunt tare mândră de Echipa Hasdeu din care fac parte! Și mulțumim tare mult (vorba Alionei Nosatii) celui mai iscusit coregraf... care a știut, întotdeauna, cum să ne aprindă „căl-căiele". (Oxana Andreev)

„Ai dreptate Oxana Andreev, ne trebuia, era timpul pentru o explozie de creativitate... și a fost una galactică! E meritul bibliotecarilor noștri". (Lidia Kulikovski)

HORA ȘTIINȚEI HASDEU, CRONICI

Elena TARAGAN

INTRAREA ÎN HORĂ

Acum o sută de ani, români de pretutindeni s-au prins într-o Horă... în Hora Unirii. Multe s-au întâmplat de atunci, soarta ne-a fost uneori potrivnică, dar sentimentul unirii nu s-a pierdut cu timpul, ci a rămas să dănuie în inimi. Uite că astăzi, și la Biblioteca Hasdeu, s-a inițiat o horă... O horă care, bineînțeles, este, din nou, un simbol al unirii. Hora Științei! Cum ne unește știința? „Cu arme, putem ucide terorștii. Cu educația, ucidem terorismul", spunea Malala, celebra luptătoare pentru educație în lumea musulmană. Un alt exemplu ar fi Unamuno, care susținea că „Fascismul se vindecă cu citirea cărților". Acest adevăr – că educația, știința, cunoașterea de carte fac lumea mai bună și mai umană l-au știut toți marii gânditori ai timpurilor. Și nu numai ei, ci orice om luminat la minte înțelege lesne că omul cult este mai puțin violent.

Iar acțiunea care a început astăzi la Biblioteca Hasdeu vine să confirme cele spuse. Observăm cum bibliotecile noastre, aferente diverselor culturi (poloneză, bulgară, găgăuză, evreiască, ucraineană, rusă)

își dau mâna în „hora științei" și „danseză" la unison, fiecare aducându-și contribuția prin specificul culturii lor. Filialele Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu", din această **primă zi** a campaniei, și-au pus la bătaie inteligența, creativitatea și bagajul de cultură generală pentru a comunica cât mai multă știință, a prezenta colecția bogată de carte științifică pe care o avem în bibliotecii, celebrând știința, descoperind știința, trăind știința.

Au intrat, rând pe rând în horă, prezentându-și programul în marea aventură a științei, Biblioteca „Ițic Mangher", cea care a lansat hora și care își face o intrare profesionistă, prezentând pe blog cărți ai căror eroi sunt oameni de știință, Biblioteca de Arte „Tudor Arghezi", Biblioteca „Transilvania", Biblioteca „Mihail Lomonosov". Biblioteca „Târgu-Mureș" s-a aliniat în horă cu o expoziție de carte de știință, pusă la dispoziția mai-micilor sau mai-marilor pasionați de invenții, descoperiri și mistere. Originali cei de la „Alba Iulia", au transferat știința afară, în curtea bibliotecii, unde ramurile copacilor au servit drept rafturi pentru cărți de